11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Δημιουργούμε ασφαλείς, προσαρμοστικές βιώσιμες πόλεις και ανθρώπινους οικισμούς, χωρίς αποκλεισμούς

«Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες»

Μαρία Δημοπούλου

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Π.Ε. Α΄ Αθήνας

Ελένη Νιάρχου

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Π.Ε. Γ΄ Αθήνας

Αλεξάνδρα Τσίγκου

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Π.Ε. Δυτ. Αττικής

Μάρτιος 2022

Καμπάνια για τις βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

- **Σήμερα η μισή ανθρωπότητα – 3,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι – ζει σε πόλεις.**
- **Μέχρι το 2030, σχεδόν το 60% του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει σε αστικές περιοχές.**
- **828 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε παραγκουπόλεις σήμερα, με αυτόν τον αριθμό να αυξάνεται συνεχώς.**
- **Οι πόλεις του κόσμου καταλαμβάνουν μόλις το 3% της γης, αλλά αντιπροσωπεύουν το 60-80% της ενεργειακής κατανάλωσης και περισσότερο από το 70% των εκπομπών άνθρακα.**
- **Η ταχεία αστικοποίηση ασκεί πίεση στα αποθέματα γλυκού νερού, στα λύματα, στο περιβάλλον όπου ζούμε αλλά και στη δημόσια υγεία.**

Οι Διευθύνσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Α', Γ' και Δυτ. Αττικής δια των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τη μετάβαση στην **κλιματική ουδετερότητα** των πόλεων, τη βιώσιμη **αστική ανάπτυξη** και την **οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα της πόλης**, ώστε να συμβάλλουν στην καλύτερη ποιότητα ζωής.

Στόχος της καμπάνιας είναι οι μαθητές/τριες να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με:

- Τις λειτουργίες μιας βιώσιμης πόλης, που περιλαμβάνουν; την προσιτή και ασφαλή στέγαση για όλους, τα βιώσιμα συστήματα μεταφοράς και μετακίνησης, την ποιότητα του αέρα, τους πράσινους δημόσιους χώρους, τα βιώσιμα κτίρια και τις γειτονιές
- Τον βιώσιμο συμμετοχικό σχεδιασμό για την προστασία και διαφύλαξη της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα στις φυσικές καταστροφές.

Οι δημιουργίες των σχολείων θα φωτογραφηθούν και θα αναρτηθούν στο padlet: «Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες» .

(Αναλυτικές οδηγίες στη σελίδα 14)

Δημιουργούμε πόλεις ασφαλείς, ανθεκτικές και βιώσιμες, ανθρώπινους οικισμούς χωρίς αποκλεισμούς.

Ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται συνεχώς. Για να τους φιλοξενήσουμε όλους, πρέπει να χτίσουμε σύγχρονες, βιώσιμες πόλεις. Για να επιβιώσουμε και να ευημερήσουμε όλοι, χρειαζόμαστε νέο, έξυπνο αστικό σχεδιασμό που να δημιουργεί ασφαλείς, προσιτές και ανθεκτικές πόλεις με πράσινες και πολιτιστικά εμπνευσμένες συνθήκες διαβίωσης.

Οι πόλεις αποτελούν κόμβους για την ανταλλαγή ιδεών, για το εμπόριο, τον πολιτισμό, την επιστήμη, την παραγωγικότητα, την κοινωνική ανάπτυξη κ.ά. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, οι πόλεις έχουν δώσει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να προοδεύσουν κοινωνικά και οικονομικά.

(Πηγή: Ηνωμένα Έθνη, Τμήμα Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων, SUSTAINABLE DEVELOPMENT KNOWLEDGE PLATFORM)

Για αυτό:

- Νοιαζόμαστε όλοι οι άνθρωποι να έχουν ασφαλή στέγαση και να απολαμβάνουν δημόσιους χώρους πρασίνου.
- Αγοράζουμε και τρώμε τοπικά προϊόντα. Υποστηρίζουμε τις επιχειρήσεις της γειτονιάς, που διατηρούν τους ανθρώπους απασχολούμενους και διακινούν χρήματα στην κοινότητά μας.
- Μετακινούμαστε με βιώσιμο τρόπο, με ποδήλατο, με τα πόδια, με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, με συνδυασμένη μετακίνηση ή με συνεπιβίβαση.
- Φροντίζουμε τους δημόσιους χώρους. Υιοθετούμε κάποιο δέντρο της γειτονιάς μας και αναλαμβάνουμε το πότισμά του, φυτεύουμε δέντρα, ανακαινίζουμε αθλητικούς χώρους και παιδικές χαρές, οργανώνουμε έναν καθαρισμό.

Ο Βιώσιμος Σχεδιασμός σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διεθνών συμφωνιών μέχρι το 2050 απαιτεί:

- Κτήρια με καλή ενεργειακή συμπεριφορά, σύμφωνα με τις νέες συνθήκες και απαιτήσεις των καιρών.
- Όλα τα κτήρια να θερμαίνονται χωρίς καύση πετρελαίου ή φυσικού αερίου.
- Κτήρια που να αντέχουν σε μελλοντικούς μεγάλους σεισμούς.
- Αύξηση του πρασίνου στις περιοχές που είναι ελάχιστο και στις οποίες το μικροκλίμα το καλοκαίρι είναι αβάσταχτο.
- Αύξηση των κοινόχρηστων πολιτιστικών χώρων, των σχολείων, των παιδικών χαρών, των χώρων άθλησης.
- Δημιουργία πυκνού δικτύου πεζόδρομων για άνετες και ασφαλείς μετακινήσεις των πεζών.
- Δημιουργία πυκνού δικτύου ποδηλατοδρόμων για ήπιες και οικονομικές μετακινήσεις φιλικές στο περιβάλλον.
- Σχεδιασμό Πράσινων Διαδρομών, που συνδυάζουν το περπάτημα με το πράσινο.

(Πηγή: https://greenagenda.gr)

Δραστηριότητα 1

Συζητάμε τις εικόνες. Ανακαλύπτουμε τα στοιχεία μιας βιώσιμης πόλης. Συγκρίνουμε με τη γειτονιά μας.

Α. Προσιτή και ασφαλής στέγη για όλους

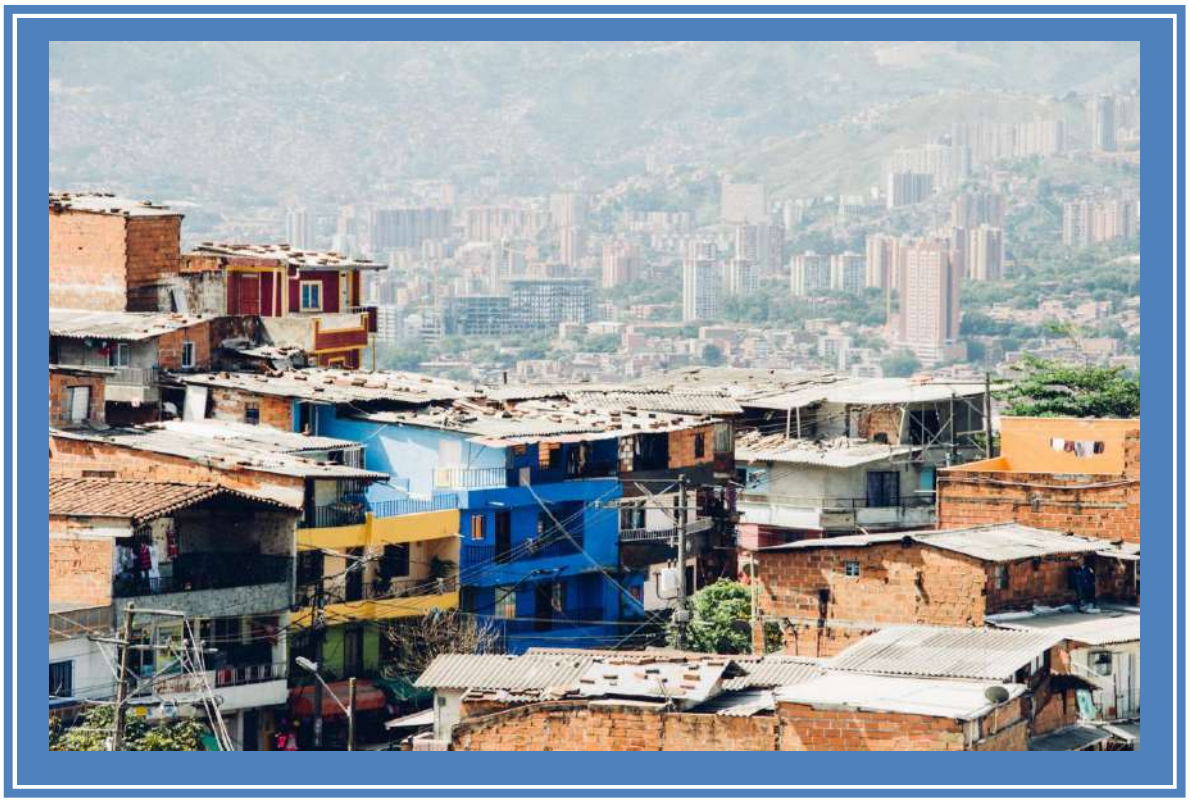

Στη Βραζιλία

(Πηγή: Σύνδεσμος)

Στη γειτονιά μας

Β. Βιώσιμες μετακινήσεις- Ποδήλατα VS Ιδιωτικά αυτοκίνητα

Στην Κοπεγχάγη

(Πηγή: https://www.citybranding.gr/2017/03/blog-post_31.html)

Στη γειτονιά μας

Γ. Πράσινοι δημόσιοι χώροι & Ποιότητα αέρα

Στην Αθήνα- Εθνικός Κήπος

(Πηγή: https://www.tovima.gr/2011/07/06/society/ta-mystika-toy-ethnikoy-kipoy-2/)

Στη γειτονιά μας

Δ. Ατμοσφαιρική ρύπανση- Ενεργειακή συμπεριφορά κτιρίων

Στη Νέα Υόρκη

(Πηγή: https://www.treehugger.com/new-york-building-air-pollution-problem-study-5185464)

Στη γειτονιά μας

Δραστηριότητα 2

Σχολιάζουμε με το δικό μας comic τα ζητήματα της βιώσιμης πόλης: στέγαση, μετακινήσεις, πράσινο, ατμοσφαιρική ρύπανση…

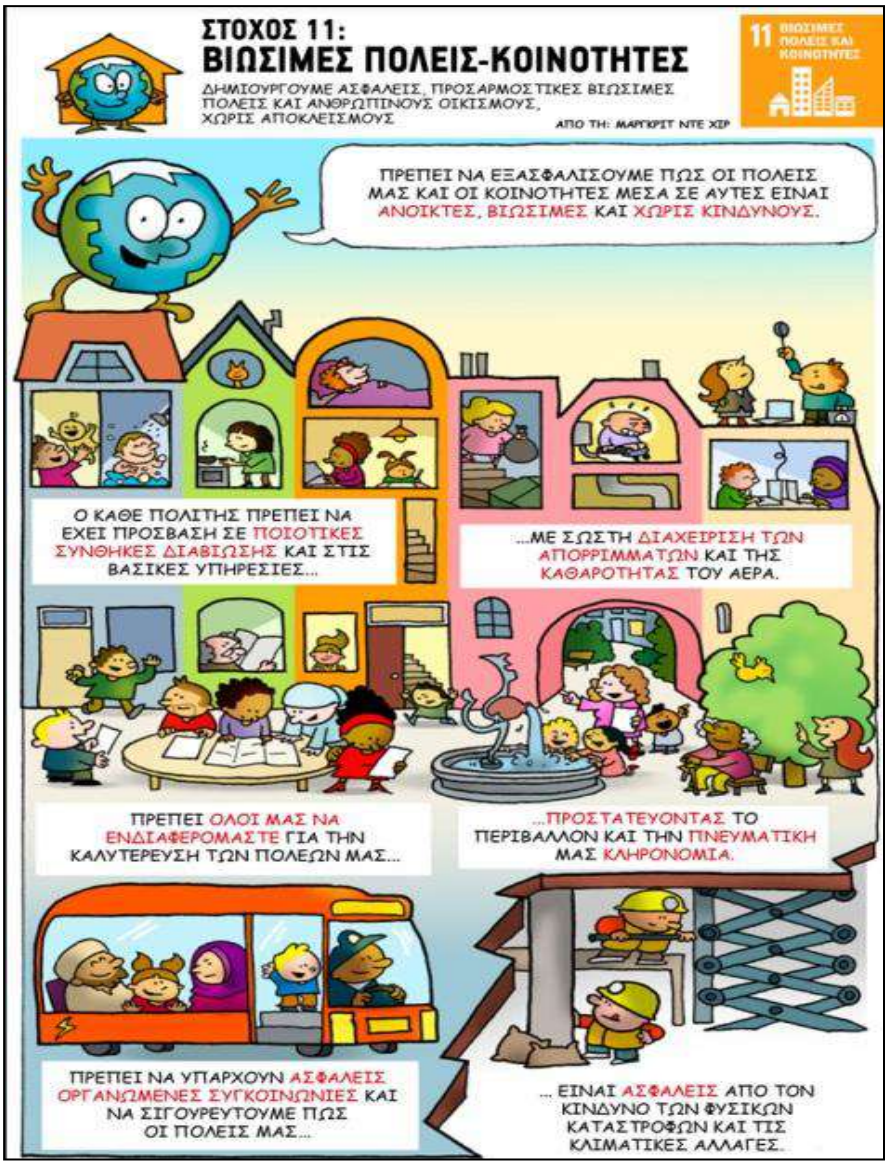

(Πηγή: https://inactionforabetterworld.com/just4fun-goal11-material/)

Τα κόμικς είναι μια μορφή οπτικής τέχνης που αποτελείται από διαδοχικές εικόνες που συνήθως συνδυάζονται με κείμενο.

(Πηγή: Βικιπαίδεια)

Γράψτε ένα μικρό σενάριο και φτιάξτε το δικό σας κόμικ περιγράφοντας τους διαλόγους από την πόλη που θα θέλατε να ζείτε.

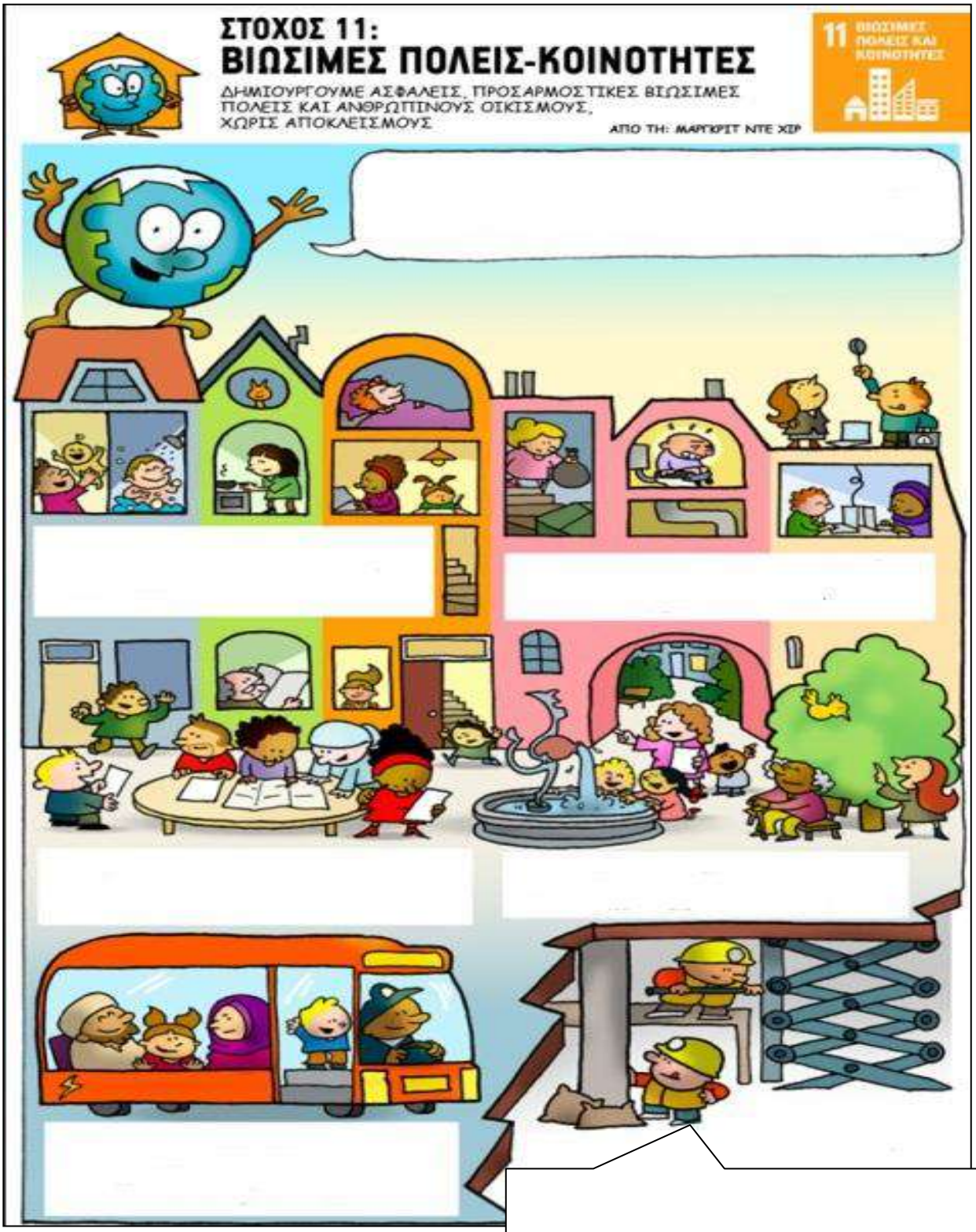

Πηγή: https://inactionforabetterworld.com/just4fun-goal11-material/

Συνεχίστε την ιστορία σας ζωγραφίζοντας και τις εικόνες μέσα στα κουτάκια.

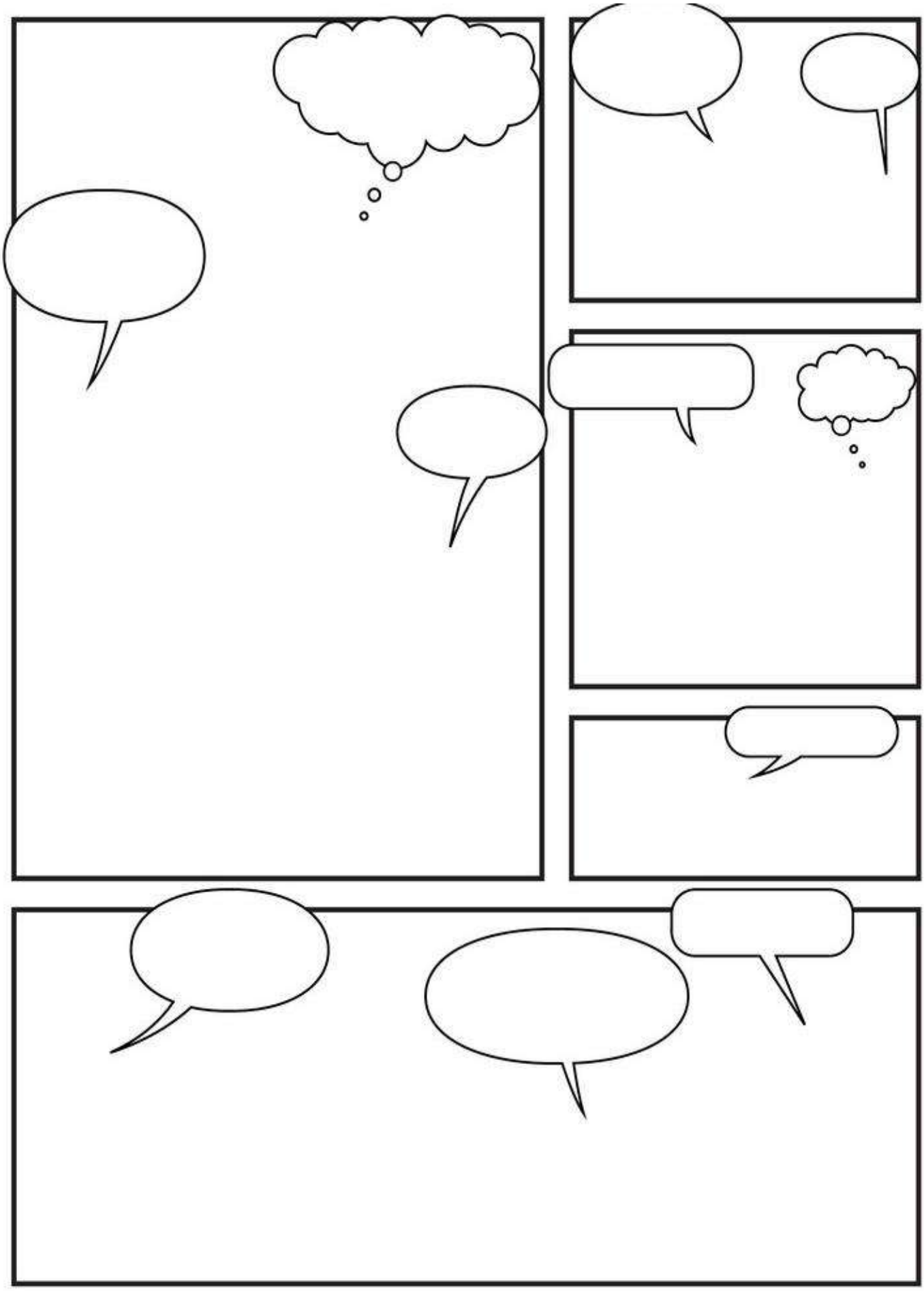

Δραστηριότητα 3

Μικροί Αρχιτέκτονες: Σχεδιάζουμε τη βιώσιμη γειτονιά μας

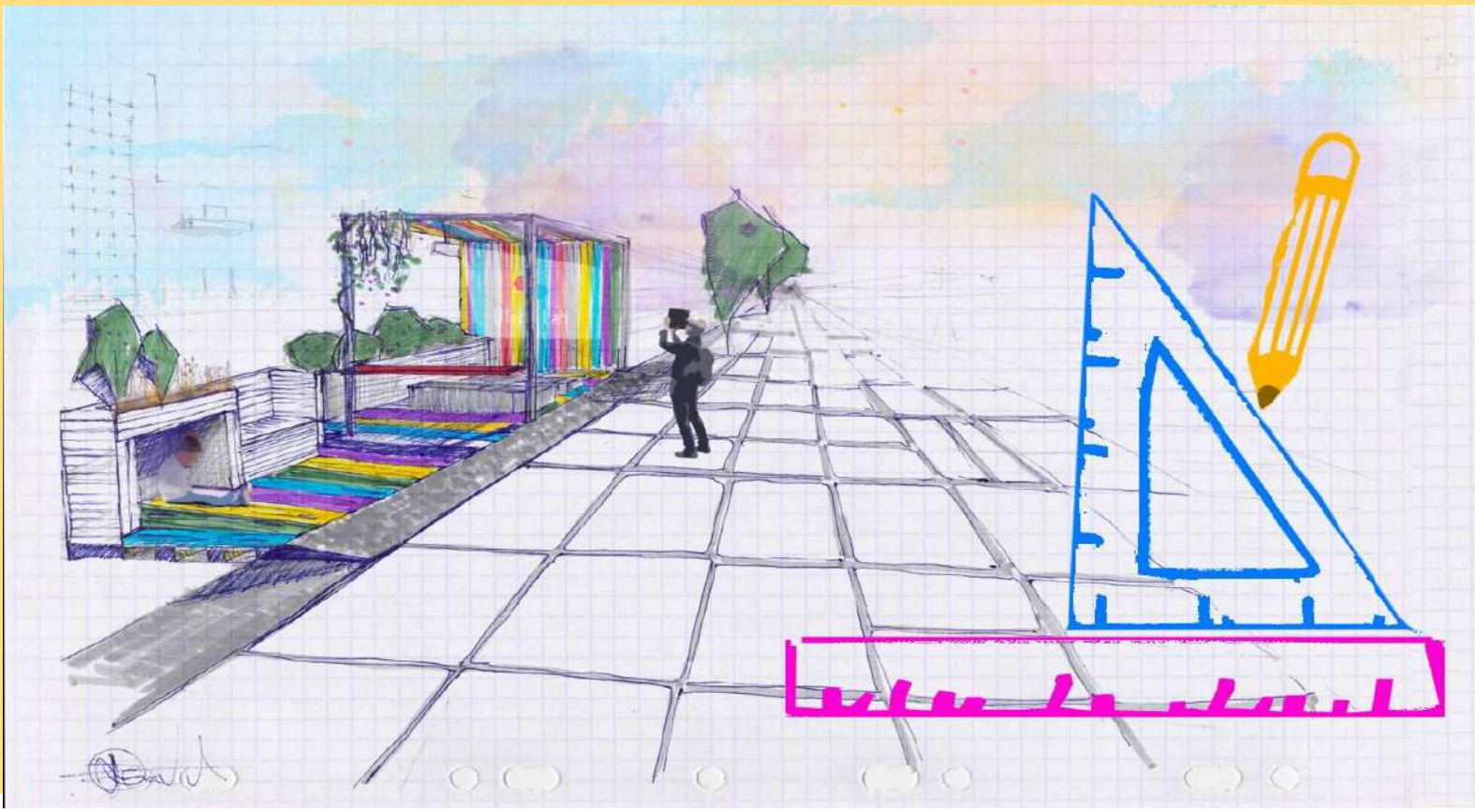

(Πηγή: https://www.eef.edu.gr/el/programme/mikroi-arhitektones-shediazo-mia-biosimi-poli-1/)

Ακολουθήστε το σενάριο που έχετε γράψει και με βάση αυτό σχεδιάστε μια βιώσιμη γειτονιά. Ακολουθήστε τις αρχές του αστικού σχεδιασμού και διαμορφώστε τη γειτονιά σας με τα κατάλληλα στοιχεία.

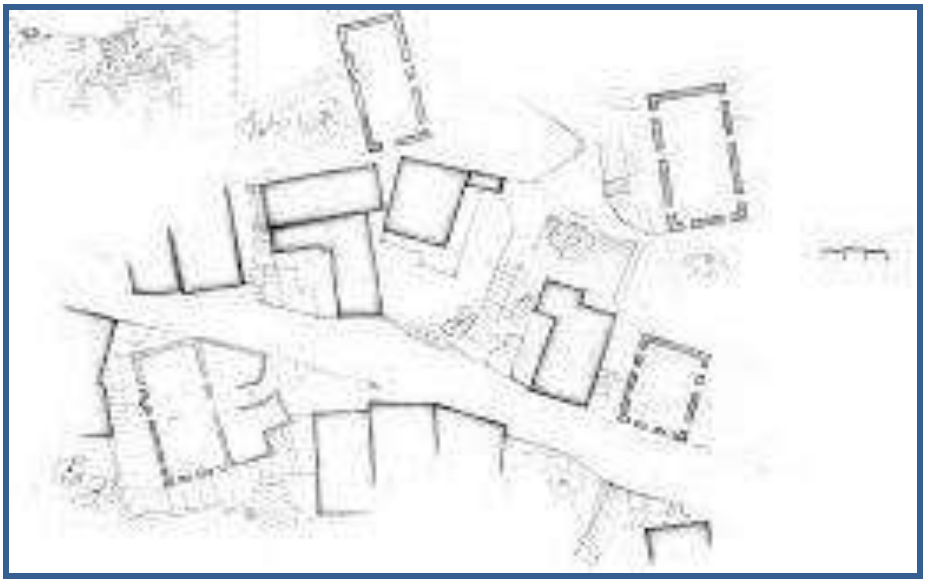

Εμπνευστείτε από πρόσφατες παρεμβάσεις στην Αθήνα

Α. Τοιχογραφία για τον Στόχο 11 του street artist Atek

Διαβάστε το άρθρο https://www.athinorama.gr/texnes/3001659/mia-nea-entuposiaki-toixografia-gia-ti-biosimotita-ton-poleon-sti-skia-tis-akropolis/

Β. Πάρκο «τσέπης»

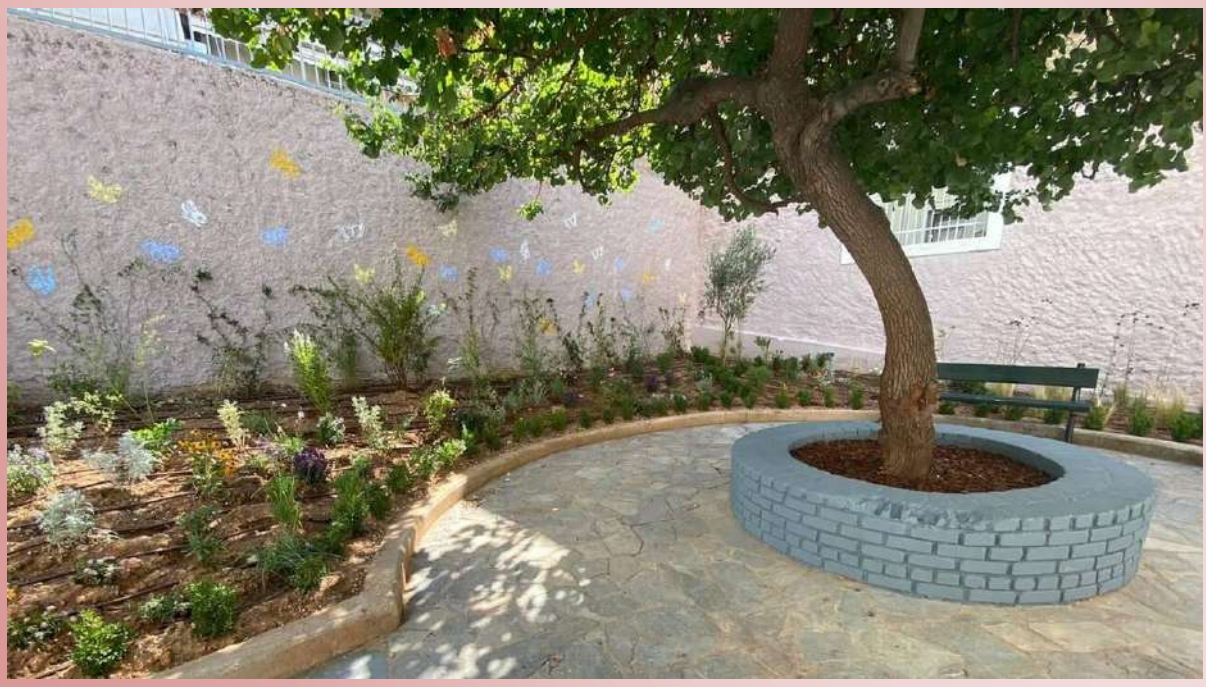

Διαβάστε το άρθρο https://www.cnn.gr/ellada/gallery/229102/dimos-athinaion-ena-neo-panemorfo-parko-tsepis-pocket-park-stin-ano-kypseli

Οι δημιουργίες των σχολείων θα φωτογραφηθούν και θα αναρτηθούν στο padlet: «Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες»

Μπορείτε να αναρτήσετε :

- Φωτογραφίες από τη γωνιά ενδιαφέροντος του Στόχου 11 / Βιώσιμες πόλεις
- Ζωγραφικές απεικονίσεις των μαθητών από τη γειτονιά τους σχετικά με την ασφαλή στέγαση, το πράσινο, την ατμοσφαιρική ρύπανση, τη βιώσιμη κινητικότητα
- Τα κόμικ που έχουν σχεδιαστεί από τους μαθητές
- Τη μακέτα της βιώσιμης γειτονιάς τους

Εκπαιδευτικό υλικό για τις βιώσιμες πόλεις:

- **Εκπαιδευτικό υλικό "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για Βιώσιμες Πόλεις"**
  Εκδόθηκε το 1999 από την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς με επιμέλεια των Τρικαλίτη Αγγελική και Παλαιοπούλου – Σταθοπούλου Ρέα, και περιέχει: 5 βιβλία με το θεωρητικό υλικό των θεματικών ενοτήτων που διαπραγματεύονται, 1 βιβλίο με παιδαγωγικές και μεθοδολογικές κατευθύνσεις ως οδηγό για τον εκπαιδευτικό, 30 διαφάνειες που υποστηρίζουν το θεωρητικό μέρος και φύλλα δραστηριοτήτων και αξιολόγησης κατανεμημένα σε 12 προγράμματα που ακολουθούν τις θεματικές ενότητες των βιβλίων.
  Οι θεματικές ενότητες των βιβλίων είναι:
  ΒΙΒΛΙΟ 1: Πόλεις και Άνθρωποι ,
  ΒΙΒΛΙΟ 2: Η φύση στην πόλη,
  ΒΙΒΛΙΟ 3: Το νερό στην πόλη,
  ΒΙΒΛΙΟ 4: Ατμόσφαιρα-Ρύπανση του αέρα,
  ΒΙΒΛΙΟ 5: Μεταφορές –Ηχορύπανση –Απορρίμματα
  ΒΙΒΛΙΟ: Παιδαγωγικές και μεθοδολογικές κατευθύνσεις

- **ΚΠΕ Ελευθερίου- Κορδελιού: ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ «ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΛΗ: Η πόλη ως πεδίο εκπαίδευσης για την αειφορία»**
  https://kpekordeliou.wixsite.com/viosimipoli
- **Action Aid Ελλάς:**
  - https://education.actionaid.gr/media/1964820/Poreia-me-Stoxo-digital-school-kit.pdf , υλικό για την Μαθητική Εβδομάδα Δράσης 2019 που είχε ως θέμα τον Στόχο 11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες.
  - https://education.actionaid.gr/media/2176231/Teachers-Briefing-Pack.pdf Εκπαιδευτικς Οδηγός του προγράμματος Walk the Global Walk για τον Στόχο 11.

Αγγλόφωνη

- https://www.unep.org/about-un-environment
- https://www.unep.org/resources/report/smart-sustainable-and-resilient-cities-power-nature-based-solutions
- https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/38404/Financing_Nbs.pdf
- https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/38405/nature_cities.pdf

Χρησιμοποιήθηκε εικονογραφικό υλικό από: https://www.environmental-finance.com/assets/files/Sustainable_Cities_full_report.pdf